45ste jaar. — Nr 120. Zaterdag 8 October 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centmes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 8 OCTOBER 1898.

Landbouw.

OVER DE SCHEIKUNDIGE MESTSTOFFEN TE GEBRUIKEN IN DEN HERFST.

Jaarlijks, op dit tijdstip, ontvangen wij talrijke vragen om inlichtingen te bekomen over de keus der scheikundige meststoffen, welke in den Herfst bijzonder dienen gebruikt te worden.

Wij gelooven dus dienst te bewijzen den landbouwer dienaangaande in te lichten.

De scheikundige meststoffen kunnen in drie groote klassen gerangschikt worden, te weten:

a) De potaschhoudende meststoffen, zooals de kaïniet, de carnaliet, de chloorpotasch, de zwavelzure potasch en de boutasch.

b) De phosphoorzuurhoudende meststoffen, waarvan de bijzonderste zijn: de metaalslakken, de superphosphaten en de nedergeplofte phosphaatkalk (geprecipiteerde phosphaatkalk).

c) De stikstofhoudende mesten onder dewelke bijzonder moeten gemeld worden: de sodanitraat en de zwavelzure ammoniak.

Indien, eigenlijk gezegd, deze verschillige mesten niet kunnen gerangschikt worden in Herfst-, Lente- of Zomermesten, is het niettemin waar dat het tijdstip op hetwelk men deze meststoffen toepast, eene belangrijke rol speelt, zoowel ten opzichte der bemestingskosten als der vruchtbaarmakende uitwerksels door de meststoffen voort te brengen.

Het is alzoo dat de potaschmesten op voordeelige wijze aan den grond zullen toevertrouwd worden in den Herfst, zoowel voor de Winter- als voor de Zomerteelten. In hetzelfde geval bevinden zich de metaalslakken, waarvan het phosphoorzuur in de opslorpbaarheid toeneemt door zijn verblijf in aanraking met de bestanddeelen van den grond.

De superphosphaten en de geprecipiteerde phosphaatkalk kunnen insgelijks in den Herfst met den grond vermengd worden; nochtans daar hun phosphoorzuur merkelijk meer kost dan dat der metaalslakken, en in strijd met dit laatste van zijne opslorpbaarheid verliest door een verlengd verblijf in den grond, moet men deze phosphaten bijzonder voorbehouden om in de Lente te gebruiken voor oogsten, welke snel opslorpbaar phosphoorzuur vereischen en den grond slechts weinigen tijd beslaan.

Wat de stikstofmesten betreft (soda-nitraat en zwavelzure ammoniak) welke hun stikstof kunnen verliezen door uitspoeling van den grond, is het geraadzaam er geen gebruik van te maken, in den Herfst, dan op zeer gematigde wijze (40 à 50 kg. per hectare) en slechts wanneer het uitgeputte gronden of late zaaiingen geldt.

L. VANDEN BERCK,
Landbouw-Ingenieur.

Gemeenteraad van Tongeren

Zitting van maandag 3 October 1898.

Tegenwoordig: MM. MEYERS, burgemeester, DELVOIE en INDEKEU, schepenen, DELVIGNE, GHINEAU, MODAVE, NEVEN, SCHAETZEN, VANDEN BOSCH en VONCKEN, leden.

Het proces-verbaal der vorige zitting wordt gelezen en goedgekeurd.

Mededeelingen.

De regeering heeft aan de Koninklijke Maatschappij der gewezene onder-officieren de beslissing doen kennen, in de laatste zitting van den raad genomen, betrekkelijk de subsidie door deze maatschappij gevraagd. Er werd met eenparigheid van stemmen beslist dat de aanvraag van subsidie tot de zitting van heden zou verschoven worden. Een volledige staat der onkosten was aan de maatschappij gevraagd geweest en de stad zou, zoo noodig, het tekort gedekt hebben.

Onder deze voorwaarden, heeft de maatschappij alle subsidie van de stad geweigerd.

M. de Burgemeester betreurt dat men zich over de inzichten van den raad vergist heeft.

M. de Minister is niet genegen den tram van Wihogne-Tongeren, in rechtstreeksche lijn als verlenging van den buurtspoorweg Luik-Wihogne, in aanmerking te nemen, daar de tram Tongeren-Wihogne concurrentie zou doen aan de bestaande spoorweglijn van Tongeren naar Luik.

Men zal de kwestie onderzoeken van te weten of men de lijn Luik-Wihogne niet zou kunnen verlengen, hetzij in de richting van Nederheim-Glons, hetzij in de richting van Othée-Rutten.

M. NEVEN vraagt dat de belanghebbende gemeenten: Freeren, Heure-le-Tiexhe, Juprelle, enz. zich bij den gemeenteraad van Tongeren voegen ten einde zich gezamentlijk bij den Heer Minister te begeven om de rechtstreeksche verlenging der lijn Luik-Wihogne tot Tongeren te bekomen.

M. de BURGEMEESTER deelt de zienswijze van M. Neven.

M. DELVOIE zegt dat vooraleer zich naar Brussel te begeven, het betaamt de afgevaardigden der belanghebbende gemeenten bijeen te roepen.

Sprekende over de buurtspoorweglijn Tongeren-Cortessem, zegt M. Schaetzen dat een bijzondere ingenieur aangeduid geweest is om zich met de studies dezer lijn bezig te houden en dat de werken weldra zullen beginnen.

Mme Fonarge vraagt om, op eigene kosten, eene pomp neffens de brug van den ijzerenweg te plaatsen. Deze pomp zou ten dienste van het publiek gesteld worden.

Tot eene aanstaande zitting verzonden.

Twee petities, door talrijke inwoners der stad onderteekend, zijn den raad toegezonden. Zij vragen dat men al het mogelijke in het werk stelle om het sluiten onzer markten doen op te houden, welke maatregel zooveel schade aan onze stad doet.

Eene dezer petities is gericht tot M. den Minister. De onderteekenaars vragen dat de raad ze zou ondersteunen. De tweede is tot den raad gericht.

M. SCHAETZEN. — De landbouwers ook vragen niet beter dan naar onze markten terug te kunnen komen. Doch het is te vreezen dat indien onze markten voor het oogenblik heropend werden, men een verdacht vee naar de markt zou brengen.

M. NEVEN zegt dat het lot door M. den Minister aan deze petitie voorbehouden geenszins twijfelachtig is. Zij zal naar den veeartsenijkundigen dienst verzonden worden, die zal oordeelen dat er voor het oogenblik geene redens bestaan om de markten te heropenen. Deze toestand kan nog lang duren, tot groot nadeel voor onze stad. Alles laat nogtans veronderstellen dat de ziekte vermindert. Over twee jaren deden zich ook gevallen van muil- en pootziekte voor, en de markten werden niet gesloten. Heden nog bestatigt men er in de omstreken van Tienen, en de markten dezer stad zijn niet gesloten.

Men zou een onderzoek over den toestand der ziekte moeten instellen.

Indien men vindt dat er heden niet meer gevallen bestaan dan over twee jaren of dan in de omstreken van Tienen, dan zou men de markten moeten heropenen.

M. NEVEN zegt dat men wijze maatregelen genomen heeft ten einde den vooruitgang der ziekte tegen te werken.

Men zou eene vergadering kunnen beleggen tot dewelke men de burgemeesters der gemeenten, de veeartsen, de provinciale raadsheeren, de leden der kamer zou kunnen uitnoodigen.

M. SCHAETZEN zegt dat men ook eenige groote kooplieden zou moeten uitnoodigen.

M. de BURGEMEESTER keurt het voorstel van M. Neven goed. Hij is gelukkig te hooren zeggen dat de maatregelen door de regeering genomen wijze maatregelen zijn. Als eene ziekte begint, wordt alle ernstige maatregel zeer slecht aangezien. Hij stelt voor aan M. den Minister te vragen dat men de sluiting der markten vervange door een zeer ernstig onderzoek der dieren.

DAGORDE.

1° *Verslag over de regeering en den toestand der stadszaken, in uitvoering van artikel 70 der gemeentewet.*

M. NEVEN zegt dat de vergadering onregelmatig samengesteld is, omdat M. Schaetzen nog zetelt na zijn ontslag gegeven te hebben. Hij vraagt eene stemming van den raad over dit punt.

M. de BURGEMEESTER antwoordt dat men zulke rechtspleging niet volgen kan. Geen vreemd voorwerp mag op de dagorde gebracht worden, hetzij door hoogdringendheid en volgens de wettelijke formaliteiten.

M. NEVEN. — Wij bevinden ons in eenen onregelmatigen toestand.

M. de BURGEMEESTER stelt voor door den raad te doen beslissen dat elk voorwerp, om op de dagorde geplaatst te worden, twee dagen ervoren aan den burgemeester moet overhandigd worden.

M. SCHAETZEN vraagt dat er mededeeling van zijn ontslag gegeven worde. Hij heeft het recht te zetelen, zegt hij, totdat zijn opvolger den eed afgelegd heeft. De raad, katholieken tegen liberalen, uit eene stemming in den zin van het voorstel door M. den Burgemeester gedaan.

M. de BURGEMEESTER geeft lezing van het verslag, uit hetwelk wij de volgende bijzonderheden over nemen:

Bevolking.

Op 31 December laatsleden, bedroeg de bevolking der stad 9255 inwoners, waaronder 4564 van het mannelijk en 4901 van het vrouwelijk geslacht. Gedurende het jaar 1897, waren er 283 geboorten, waaronder 154 van het mannelijk en 129 van het vrouwelijk geslacht.

Er waren 143 sterftens.

77 huwelijken werden aangegaan.

Veemarkt.

Het belangrijkste vraagstuk met hetwelk zich voor het oogenblik de regeering en de openbare denkwijze bezig houden, is de sluiting der vee- en varkensmarkten die sedert den 18 Augustus duurt. Deze sluiting is nadeelig aan de belangen van onze medeburgers en van de stad. Wij hebben over dit punt een verslag aan M. den Veearts Reynders gevraagd.

Daaruit blijkt dat de muil- en pootziekte hevig te Tongeren en in de omstreken heerscht. Sinds korten tijd heeft de ziekte zich uitgebreid in de gemeenten Mall-op-Jeker, Sluize, Fall-Mheer, Herderen en Vlijtingen, waar tot dien tijd geene gevallen bestatigd waren.

In de gemeenten Piringen, Freeren, Heure-le-Tiexhe en Nederheim, schijnt de ziekte opgehouden te hebben.

Te Tongeren zijn tot heden meer dan 25 stallen aangetast.

Dank het dalen der luchtgesteldheid, biedt de ziekte zich onder betere voorwaarden aan en men kan hopen dat zij weldra zal verminderen en dat de markten zullen kunnen heropend worden.

Financies.

Het verslag herinnert, gelijk verleden jaar, dat de bestendige jaarlijksche uitgaven, die afzonderlijk beschouwd op het oogenblik dat zij ingevoerd worden onbeduidend schijnen, na eenige jaren, gezamentlijk, eene belangrijke jaarlijksche last uitmaken.

Het ware belangwekkend te onderzoeken in welke verhouding de uitgaven vermeerderd zijn in hetgeen de dagelijksche werken der stad betreft, die door bestendige gemeentewerklieden uitgevoerd worden. Het verslag bestatigt insgelijks eenige verhoogingen van inkomsten.

Onderwijs.

Verscheidene malen heeft de regeering zich bekommerd met het groot getal kinderen die onregelmatig de lagere scholen bijwonen. De grootste fout ervan is aan de ouders.

In den winter worden de klassen beter bijgewoond dan in den zomer.

Kostelooze school van huishoudkunde.

De raad moet zich bezig houden met het inrichten van eene school van huishoudkunde.

Het voorstel dat ons gedaan wordt schijnt zeer voordeelig.

De aangebodene lokalen zijn uitmuntend.

Om het stichten dezer school, is de tusschenkomst van de stad en van den Staat noodzakelijk.

Het is onnoodig het groot nut van zulke instelling te doen uitschijnen.

De hoedanigheden van eene huishoudster: gezondheidsleer, zindelijkheid in hetgeen de woning, de kleederen, de slaapvertrekken; zuinigheid, keus en gereedmaken van het voedsel, zorgen aan de kinderen te geven, dit alles is van het grootste belang en wordt nogtans in vele huishoudens verwaarloosd.

De school van huishoudkunde is de beroepschool van alle vrouwen. Zij is de onmisbare voorbereiding van al diegenen die geroepen zijn zelve een huishouden te verzorgen of te bestieren.

Openbare gezondheid.

De gezondheidstoestand is verleden jaar voldoende in onze stad gewest.

Onlangs hebben wij in commissie doen opmerken dat onze straten in geenen genoegzamen staat van reinigheid gehouden zijn.

Volgens het stedelijk reglement, worden de straten slechts twee maal per week schoon gemaakt: donderdags en zaterdags. Zij zouden minstens drie maal per week moeten schoon gemaakt worden. In tijd van hitte zouden ook de riolen dikwijler met overvloedig water moeten gereinigd worden.

Straten.

Tijdens de bespreking der begrooting, zal de raad de plaveiingswerken te bespreken hebben die in 1899 zullen moeten uitgevoerd worden.

Wegen.

Buiten de verbetering van den weg der Riedijck en van den Coninxheimerweg, die reeds gestemd zijn, stelt het college u voor eenen weg aan te leggen van de brug van den ijzerenweg tot den weg van Bloir.

Boulevards.

Het college stelt voor boomen op den Kastanjewal bij te planten alsook eenen boulevard te maken tusschen de Hasseltsche- en de Bilsersche-steenwegen.

Oude muren.

Indien de raad van gedachte is dat de oude muren buiten de Kruis- en de Steenderpoorten de eigendom van de stad zijn, zullen er eenige herstellingswerken aan moeten geschieden. Dit is ook het geval voor zekere torentjes, beschadigd door den tijd en ook door kwaadwilligheid. De raad heeft den plicht deze overblijfsels der eerste tijden van onze stad te behouden.

Verlichting.

De verlichting der statiestraat zou moeten verdubbeld worden; op zekere andere plaatsen der stad zou het getal lantaarnen moeten vermeerderd worden.

Stadhuis.

Het college stelt zich voor een bestek voor te dragen voor de herstelling van zekere kamers en van den zolder van het stadhuis, alsook van de groote zaal en van de zaal waar de raad zijne zittingen in houdt.

M. de BURGEMEESTER.— Tot mijne groote spijt, heeft M. Schaetzen mij verklaard dat hij zijn ontslag van gemeenteraadslid geeft. Ik had gehoopt dat het achtbaar lid op zijn besluit terug zou komen.

M. Schaetzen heeft de grootste diensten aan de stad bewezen en zijne medeburgers zullen hem steeds erkentelijk blijven voor zijne zelfopoffering aan de belangen der stad.

M. de BURGEMEESTER eindigt met te zeggen dat hij, in naam van het college, diep het aftreden van het achtbaar lid betreurt. Steeds is M. Schaetzen een uitmuntende medehelper voor het schepencollege geweest, zelfs wanneer hij er niet meer deel van maakte.

M. SCHAETZEN bedankt M. den Burgemeester.

Hij herinnert dat hij sedert 1863 zich met de belangen zijner medeburgers bezig gehouden heeft en dat hij het steeds gedaan met al de zelfopoffering waarvan hij bekwaam was.

M. Schaetzen zegt dat hij meent altijd zijne beloften trouw volbracht te hebben en dat dit eene groote voldoening voor hem is.

Het achtbaar lid eindigt met te zeggen dat hij steeds verknocht zal blijven aan de belangen van de stad Tongeren en van zijne medeburgers.

2° *Vraag van voorloopige bijtreding (gedaan door den gemeenteraad van Anderlecht) tot het ontwerp van onderlinge verzekering door de gemeenten tegen brand.* — Tot eene aanstaande zitting verzonden.

3° *Teekenschool. Begrooting voor 1898.* — Goedgekeurd.

4° *Koninklijk Atheneum en woningen van politieagenten. Verwen. Aanbesteding. Proces-verbaal. Goedkeuring.* — Goedgekeurd.

5° *Pisbak op de Koeimarkt. Plaatsing. Aanbesteding. Proces-verbaal.*

M. DELVOIE maakt verslag. Het proces-verbaal wordt goedgekeurd.

6° *Inrichting van eene school van huishoudkunde.*

M. de BURGEMEESTER zegt dat de E. Overste der Damen van de III Harten, in onze stad, hem heeft laten weten dat zij weldra, in haar gesticht, eene kostelooze school van huishoudkunde, onder toezicht van den Staat, zal inrichten.

De nieuwe school zal over eene groote keuken en over ruime zalen beschikken. Vier onderwijzeressen zullen erin gebezigd worden. De E. Overste vraagt eene geldelijke toelage van de stad.

De kwestie die zich voordoet is van te weten of de raad van gedachte is, in princiep, eene toelage te stemmen.

M. SCHAETZEN zegt dat men dit werk moet aanmoedigen.

M. NEVEN stelt voor dit voorwerp tot de bespreking der begrooting te verzenden. Daar de begrooting der school van huishoudkunde nog niet opgemaakt is, verzendt de raad dit punt tot de aanstaande zitting.

7° *Riool langs de Leopoldslaan. Klachten der inwoners.*

Ingevolge klachten die den raad toegekomen zijn, stelt het college voor de leden van den raad, die advokaat zijn, te gelasten het punt te onderzoeken van te weten of het wettelijk is ofwel onwettelijk dat de weg van den tram aangelegd is gelijk hij het is. Indien de huidige toestand nadeel aan de stad doet, dienen er maatregelen genomen te worden.

8° *Hermaking van den buurtweg, de brug van den ijzerenweg met den weg van Bloir verbindenden.*

M. de BURGEMEESTER maakt verslag. Deze weg zal gekasseid worden en zal eene breedte van vier meters vijf en dertig centimeters hebben, de zijwegen niet inbegrepen.

M. NEVEN hekelt dit werk. Volgens hem zal de weg niet breed genoeg zijn en gevaarlijk omdat hij tweemaal over de lijnen van den tram zal loopen.

M. DELVOIE zegt dat deze critieken overdreven zijn: het gevaar zou veel grooter zijn indien het vervoer gedeeltelijk over de lijnen van den tram moest geschieden.

M. VONCKEN zegt dat het betaamt eenen schoonen weg neffens de Maestrichterpoort te maken. Men zal veel meer uitgeven voor de plaveiing van den weg naar Coninxheim.

M. DELVOIE antwoordt dat de plaveiing van den weg naar Coninxheim minder dan eene kasseiing zal kosten. (*Hier grijpt een luidruchtig tooneel plaats op hetwelk wij, met het oog op de waardigheid der zittingen van den raad, achten niet verder moeten aan te dringen.*) Na opmerkingen gemaakt door verscheidene leden, keurt de raad het bestek van het werk waarvan spraak goed.

9° *Drukwerken en bureelbehoeften voor de stad en voor de scholen. Aanbesteding. Voorstel.*

Tot eene aanstaande zitting verzonden.

De raad houdt zich alsdan bezig met de persoonlijke belasting door de politie-agenten te betalen, met eene vraag van M. Maréchal om eene verbindingsbuis kunnen te plaatsen tusschen zijne woning en de St-Jansmolen, met eenen afstand van grond door de burgerlijke godshuizen aan de nationale maatschappij der buurtspoorwegen, met eene vraag van hetzelfde gesticht om onder de hand een stuk land te kunnen verkoopen alsook met eenen verkoop van boomen. De gemeenterekening van 1898 wordt alsdan neergelegd.

De laatste zitting van den gemeenteraad is gekenmerkt geweest door zekere buitensporigheden van taal, welke ieder goede burger moet betreuren.

Eenige leden der liberale minderheid hebben zich geoorloofd hunne katholieke collegas — en vooral de leden van het schepencollege — aan te gaan in bewoordingen die men kan verachten als zij zich nameloos in de kolommen van het geuzenblaadje voordoen, maar die misplaatst zijn in den mond diergenen aan dewelken het kiezerskorps een openbaar mandaat toevertrouwd heeft.

Wij zullen niet verder op dit betreurenswaardig feit aandringen en wij hopen stellig dat zulks zich niet meer in de zittingen van den gemeenteraad zal voordoen, waar tot heden steeds de beleefdste betrekkingen tusschen de leden dezer vergadering bestonden.

Donderdag had op het stadhuis de vergadering der burgemeesters en afgevaardigden van de belanghebbende gemeenten plaats, ten einde de middelen te beramen om zoo spoedig mogelijk de heropening onzer markten te bekomen.

De maatregelen in de zitting van den gemeenteraad van maandag voorgesteld werden goedgekeurd.

M. GIELEN,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag 20 October** aanstaande, dag der foor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

Groote werken door kleine middelen.

In het kongres van het H. Sakrament, laatst te Brussel gehouden, deed de zeer eerw. heer kannunnik L. Le Roy, voorzitter van het seminarie van Luik, verslag over het *Werk der oude postzegels*, zeven jaren geleden aldaar gesticht. Allen waren verbaasd over de wonderbare, ja, bijna ongelooflijke uitslagen door dit nederige werk bekomen: 309 MILLIOEN POSTZEGELS verzameld, die meer dan 50 duizend franken opbrachten. Vijf kristene dorpen werden reeds in Congo gesticht, en toevertrouwd aan onze Belgische zendelingen.

Het werk heeft ook eene inschrijvingslijst geopend voor het oprichten eener hoofdkerk te Leopoldville (Congo), en daartoe reeds 2000 frank gestemd.

En dit alles door oude postzegels, die nog door zoovelen als nutteloos aanzien en vernietigd worden. De goddelijke Voorzienigheid gebruikte deze kleine onbeduidende middelen om groote en heilzame werken tot stand te brengen.

Al onze lezers zullen dus voortaan zorgvuldig hunne oude postzegels bewaren, en overal waar de gelegenheid zich aanbiedt, het *Werk der oude postzegels* warm aanbevelen.

Dus allen aan 't werk!

Alles voor God en 't heil der zielen.

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

College van O.-L.-V. — Verleden woensdag heeft de heropening der klassen in het nieuw en bloeiend College van O.-L.-V. plaats gehad. De inschrijvingen zijn nog veel talrijker dan verleden jaar. Meer dan ooit zijn onze lezers overtuigd dat, volgens het woord van eenen grooten staatsman « de luchtkring der school godvruchtig zijn moet. »

In hetgeen de uitmuntendheid der studies betreft, is het College van O.-L.-V. op zulke wijze ingericht dat het de ernstige waarborgen aan de ouders oplevert.

De wetenschap en de zelfopoffering der meesters, die met overgroot talent ons college bestieren, zijn van eenieder gekend en op hunne echte waarde geschat. In de wedstrijden die jaarlijks tusschen al de bisschoppelijke onderwijsgestichten van het bisdom geschieden, bekleedt het College van Tongeren een der voornaamste plaatsen.

Sinds woensdag geven zich de klassen in de nieuwe en statige gebouwen van het college die op den Kruissteenweg oprijzen, op het verhevenste en gezondste punt der stad.

Een half-pensionnaat en een vierde-pensionnaat zijn erin geopend.

Alzoo heeft zich, op eene duurzame wijze, dit grootsch werk der Tongersche katholieke verwezentlijkt, dit werk aan hetwelk Z.D.H. Monseigneur de Bisschop van Luik zulk eenen grooten prijs hecht en dat op eene zoo zienbare wijze beschermd geworden is door O. L. V. van Tongeren, *de oorzaak onzer blijdschap*, de heilige Patrones onzer stad aan dewelke het nieuw college bijzonder toegewijd is.

Laffe aanranding. — Maandag avond zijn drie vrienden van Tongeren, die langs 's Heeren-Elderen waren gaan wandelen, aangevallen door vijf kerels die uit eene gracht te voorschijn sprongen en eene salmoes vroegen.

De schurken grepen den genaamden J. M.., bij de keel; zijne twee gezellen namen de vlucht.

M.., had nog 52 centiemen en eenen paternoster op zak. De baanstroopers namen hem alles af.

De twee gevluchte vrienden van het slachtoffer waren hulp gaan halen en keerden met twee andere mannen terug. Zij ontmoetten dezelfde kwaaddoeners, die hen met groote messen gewapend aanvielen. Drie der aangerande personen moesten de vlucht nemen; de vierde bleef in de handen der bandieten en werd deerlijk afgeslagen. M.., was ook door de schelmen onmenschelijk toegetakeld geworden.

De daders worden ieverig opgezocht. Men denkt met eene bende te doen te hebben, daar er reeds verscheidene aanrandingen op den openbaren weg gepleegd zijn.

Verleden dinsdag heeft **Z. D. H. Mgr de bisschop van Luik** het H. Sacrament des VORMSELS aan de kinders van het decenaat Tongeren toegediend.

DE HUT
VAN
ONKEL TOM

43ste VERVOLG.

— Och, mevrouw, de jongens zijn groot genoeg om dagwerk te doen, met hen zal het wel schikken en Sally zal op het kleintje passen, het is zulk een schrander kind, dat men er haast niet naar behoeft te zien.

— Louisville is tamelijk ver weg.

— O, mevrouw, wie is daar bang voor? Het is de rivier af, dichter bij mijnen man misschien? zegde Chloe vragenderwijs en daarbij hare meesteres aanziende.

— Neen, Chloe, het is nog vele honderden mijlen van hem af.

Chloe's gezicht betrok.

— Maar laat dat u niet spijten. Dat gij daarheen gaat, zal u toch dichter bij hem brengen. Ja, gij kunt gaan, en uw loon zal tot den laatsten cent toe worden weggelegd, om uwen man los te koopen.

Evenals wanneer een heldere zonnestraal eene donkere wolk verzilvert, zoo helderde Chloe's gezicht dadelijk op; het blonk inderdaad.

— O, als mevrouw, niet haast al te goed is! Dat was het juist, waaraan ik dacht; omdat ik dan geene kleeren of schoenen of iets zou noodig hebben. Ik zou elken cent kunnen bewaren. Hoeveel weken zijn er in het jaar, mevrouw?

— Twee-en-vijftig.

— Wel, zijn er zooveel? En vier dollars in elke week. Hoeveel zou dat wel wezen?

— Twee-honderd en acht dollars.

— He! zegde Chloe op eenen toon van verbazing en blijdschap. En hoelang zou ik werk hebben om alles te verdienen, mevrouw?

— Tusschen de vier en vijf jaren, Chloe. Maar gij behoeft alles niet alleen te doen; ik zal er ook wat bijleggen.

— Neen, ik heb er niet van willen hooren, dat mevrouw lessen gaf of zoo iets. Meester heeft daarin groot gelijk, dat zou geheel niet gaan. Ik hoop dat niemand van de familie zoover komen zal, terwijl ik nog handen aan het lijf heb.

— Wees maar niet bang, Chloe. Ik zal wel voor de eer der familie zorgen, antwoordde mevrouw Shelby met eenen glimlach. Maar wanneer zoudt gij denken te gaan?

— Wel, ik had niets gedacht; maar Sam gaat met eenige veulens naar de rivier en hij zegde dat ik met hem mede kon gaan, en zoo heb ik mijn goed maar bijeengepakt. Als mevrouw het goedvond, zou ik morgen vroeg met Sam gaan, als mevrouw een pas en recommandatie voor mij wilde schrijven.

— Wel, Chloe, ik zal er om denken, als M. Shelby er niets tegen heeft. Ik moet er eerst met hem over spreken.

Mevrouw Shelby ging naar boven, en Chloe liep vol blijdschap naar hare woning, om verdere toebereidselen te maken.

— Wel, jonge heer George, weet gij dan niet dat ik morgen naar Louisville ga? zegde zij, toen George de hut binnenkwam en haar met de kleertjes van haar jongste kind bezig vond. Ik moest dat goedje toch nog wat nazien. Maar ik ga, jonge heer George, en ik zal vier dollars in de week krijgen, en mevrouw zal alles bewaren, om mijn goeden man terug te koopen.

— Hoezee! riep George uit. Dat is goed overlegd! En wanneer gaat gij?

— Morgen, met Sam. En nu, jonge heer George, zult gij toch wel eens willen gaan zitten en eenen brief aan mijn goeden man schrijven en hem alles zeggen, wilt gij niet?

— Wel zeker, antwoordde George. Onkel Tom zal wel blij zijn, dat hij eens van ons hoort. Ik loop even naar huis om papier en inkt; en dan weet gij Tante Chloe, kan ik hem melden van de veulens en alles vertellen.

— Zeker, zeker, jonge heer George. Loop nu maar heen; ik zal u ondertusschen een hoenderboutje of zoo wat klaar zetten; gij zult van uwe arme oude tante niet veel meer krijgen.

TWEE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

HET GRAS VERDORT — DE BLOEM VERWELKT.

Het leven verloopt voor ons allen bij dagen, een voor een; en zoo verliep het ook voor onzen vriend Tom, totdat twee jaren voorbij waren. Hoewel gescheiden van alles wat zijne ziel dierbaar was, en hoewel dikwijls smachtende naar hetgeen buiten zijn bereik lag, voelde hij zich nooit geheel ongelukkig; want zoo rijk is de harp van het menschelijk gevoel besnaard, dat alleen een slag, die al de snaren doet springen, de harmonie kan bederven; en wanneer men terugziet op de dagen, die in het geheugen dagen van ontbering en beproeving schijnen te zijn, kan men zich herinneren dat ieder uur, terwijl het voorbijvlood, eenige verlichting en afleiding medebracht; zoodat wij, schoon niet geheel gelukkig, toch ook niet geheel ongelukkig waren.

Tom las in zijn eenig leesboek van iemand, die geleerd had vergenoegd te zijn in hetgeen hij was. Dit kwam hem eene goede en verstandige les voor, en strookte zeer wel met de kalme gemoedsstemming, welke hem door het lezen van hetzelfde boek eigen was geworden.

Zijn brief naar huis werd, gelijk in het vorige hoofdstuk reeds is aangeduid, weldra beantwoord door een van jonge heer George, met eene ronde schooljongenshand geschreven, die men, gelijk Tom zegde, haast aan het andere einde van de kamer kon lezen. Dit geschrift bevatte onderscheidene heugelijke berichten, waarmede onze lezer reeds bekend is. Het vermeldde hoe Tante Chloe aan eenen bakker te Louisville was verhuurd, waar zij, door hare bekwaamheid in het maken van pasteien, verbazende sommen gelds verdiende, die, gelijk Tom mede vernam, bewaard zouden worden om hem los te koopen. Mozes en Peter waren welvarend, en het kleintje liep het geheele huis door, onder de hoede van Sally en al de anderen in het algemeen.

Tom's hut was voor het oogenblik gesloten, maar George weidde breed uit over de vergrootingen en versieringen, die er aan gemaakt zouden worden als Tom terugkwam.

De overige inhoud van den brief gaf eene lijst van George's schoolwerk, vermeldde ook de namen van vier veulens, die men sedert Tom's vertrek had gehad, en voegde in denzelfden volzin daarbij, dat vader en moeder het wel stellen. De stijl van dien brief was kort en krachtig; maar Tom hield hem voor een meesterstuk van schrijfkunst. Hij werd het lezen, herlezen en bekijken niet moede, en hield er zelfs met Eva raad over, of het niet goed zou zijn hem in eene lijst te zetten en op zijn kamertje op te hangen. Alleen de moeilijkheid om het zoo te schikken, dat men beide zijden van het blad tegelijk kon zien, verhinderde de uitvoering van dit voornemen.

De vriendschap tusschen Tom en Eva groeide met het kind. Het zou moeilijk te zeggen zijn, welke plaats zij in het weeke, liefderijke hart van haren getrouwen dienaar bekleedde. Hij had haar lief als een broos, stoffelijk schepseltje, en vereerde haar bijna als iets hemelsch en goddelijksch. Hij beschouwde haar, gelijk de italiaansche matroos het afbeeldsel van het Christuskind beschouwt, met eene mengeling van eerbied en teederheid; en aan hare innemend bevallige grilletjes te voldoen en die duizend eenvoudige benoeften te vervullen, welke de kindsheid gelijk een veelkleurigen regenboog omgeven, was Tom's grootste vermaak. Op de markt des morgends had hij altijd het oog op de bloemenkraampjes, om mooie ruikertjes voor haar uit te zoeken, en de fraaiste perzik of appel stak hij afzonderlijk in zijnen zak, om aan haar te geven als hij terugkwam; want het gezicht, dat hem het meest behaagde, was haar bevallig kopje, dat aan het hek in de verte naar hem uitkeek, en niets hoorde hij zoo gaarne als hare kinderlijke vraag: Wel, Onkel Tom, wat hebt gij vandaag voor mij?

Niet minder ijverig was Eva op hare beurt in het bewijzen van vriendelijke diensten. Hoewel maar een kind, kon zij uitmuntend lezen; haar muzikaal gehoor, hare vlugge verbeeldingskracht en haar instinktmatig gevoel voor al wat grootsch en edel was, maakte haar tot zulk eene voorlezeres van den bijbel, als Tom nog nooit gehoord had. In het begin las zij om haren nederigen vriend te behagen, maar spoedig hechtte haar eigen ernstig gemoed zich aan het verhevene boek, en kreeg zij dit lief, omdat het een vreemd, krachtig verlangen, en donkere maar diepe gewaarwordingen bij haar opwekte, waaraan kinderen van een teergevoelig en tevens hartstochtelijk karakter zich gaarne overgeven.

Op dezen tijd van ons verhaal was het geheele huishouden van St-Clare naar de villa aan het meer Pontchartrain verhuisd. De zomerhitte had allen, die in staat waren om de benauwde, ongezonde stad te verlaten, daaruit verdreven, om de oevers van het meer en den koelen zeewind te gaan opzoeken.

De villa van St-Clare was een gebouw in den oost-indischen trant, door lichte verandas van bamboes omgeven, en aan alle kanten op tuinen en plantsoenen uitziende. De gewone huiskamer kwam op eenen tuin uit, vol van geurige en sierlijke planten en bloemen der keerkringsgewesten, tusschen welke slingerende paden tot aan den oever van het meer voortliepen, welks zilveren waterspiegel, in den zonneschijn rijzende en dalende, een tafereel aanbiedt, dat nooit een uur lang hetzelfde blijft en met ieder uur schooner schijnt te worden.

De zon ging nu onder, met dien vurigen gouden glans, welke den hemel tot eene enkele glorie en het water tot een anderen hemel maakt. Het geheele meer was met rozeroode en gouden strepen gekleurd, behalve waar witgevleugelde scheepjes als zoovele geesten heen en weder gleden, en kleine fonkelende sterren door den glans heenflikkerden.

Tom en Eva zaten op eene met mos begroeide bank, in een prieeltje aan het einde van den tuin. Het was zondag avond, en Eva's bijbel lag open op hare knieën. Zij las: « En ik zag eene glazenzee, met vuur gemengd. »

— Tom, zegde Eva, eensklaps ophoudende en naar het meer wijzende, daar is het.

— Wat, miss Eva?

— Ziet gij niet? Daar! antwoordde het kind, naar het heldere water wijzende, waarin de gouden gloed der lucht zich afspiegelde. Daar is eene glazen zee met vuur gemengd.

— Dat is wel waar, miss Eva, zegde Tom, en zong daarop:

« O, had ik maar de vleuglen van den morgen;
Dan vloog ik heen naar Kanaäns schoone kust,
Dan zouden heerlijke engelen mij dragen
Naar 't Nieuw Jeruzalem der heilige rust. »

— Waar denkt gij dat het Nieuw-Jeruzalem is, Onkel Tom? vroeg Eva.

— O, daarboven in de wolken, miss Eva.

— Dan denk ik dat ik het zie, zegde Eva. Zie, daar in de wolken! Zij gelijken naar groote poorten van paarlen; en gij kunt er doorheen zien, ver, heel ver is alles goud. Tom, zing nog eens van de zalige geestenschaar.

En Tom zong nu uit een welbekend Methodistenlied:

« Ik hoor een zaalge geestenschaar,
Die blijde zegeliedren galmen;
Zij zijn in vlekloos wit gekleed
En dragen overwinningspalmen. »

Tom twijfelde aan dit alles niet, en het verwonderde hem ook niet het minste; als Eva hem gezegd had zij in den hemel was geweest, zou hij het zeer waarschijnlijk hebben gevonden.

— Zij komen somtijds bij mij in mijnen slaap, die geesten, zegde Eva, en zong toen zacht bij zich zelve, terwijl hare oogen eene vreemde droomerige uitdrukking aannamen:

« Zij zijn in vlekloos wit gekleed
En dragen overwinningspalmen. »

— Onkel Tom, ik ga daarnaar toe, zegde zij vervolgens.

— Waarnaar toe, miss Eva?

Het kind stond op en wees met haar handje naar den hemel. Het gloeiende avondrood verleende hare goud'n lokken en blozende wangen een bovenaardschen glans, en hare oogen staarden ernstig naar boven.

— Ik ga daarheen, zegde zij, naar de zalige geesten, Tom. Ik ga binnenkort.

Het oude trouwe hart voelde eensklaps eene stekende pijn. Tom bedacht zich, hoe dikwijls hij er in de laatste zes maanden op had gelet, dat Eva's handjes smaller geleken, en hare kleur nog helderder en haar adem korter scheen te worden; en dat zij, als zij in den tuin liep en speelde, gelijk zij voorheen uren lang doen kon, spoedig moede werd. Hij had miss Ophelia dikwijls van eenen hoest hooren spreken, die al hare huismiddelen niet konden wegnemen; en zelfs op dit oogenblik gloeiden de wangen en de hand van het kind als van koortshitte; en toch was de gedachte, welke Eva's woorden opwekten, hem nog nooit ingevallen dan op dit oogenblik.

(Wordt voortgezet.)